Magistrska dela • M. A. Works

Klavdija Feguš

Slovenska solistična literatura
za flavto

Glede na zgodovinski razvoj flavte, kjer njeni začetki segajo daleč od 43.000 do 82.000 let nazaj, o čemer priča leta 1995 na arheološkem najdišču »DIVJE BABE I« (blizu Cerknega v Sloveniji) najdena prva piščal, ki jo lahko povezujemo s prvo neandertalsko flavto in je najstarejši instrument nasploh, in vse do leta 1847, ko je današnja oblika prečne flavte zasnoval Theobald Böhm, lahko rečemo, da je flavta kot solistični instrument postala zanimiva za slovenske skladatelje razmeroma pozno.

Pričujoče magistrsko delo se nanaša na tematiko slovenske literature za flavto in njene različke: pikolo, alt flavto in bas flavto. Prvi del naloge z naslovom Razmah slovenske literature za flavto po letu 1945 predstavi flavno literaturo po desetletjih, pomembnejše in večkrat izvajane skladbe tudi podrobneje opiše. Drugi, analitični del, z naslovom Analize izbranih skladb za flavto solo, se osredotoči na analize izbranih skladb skladateljev, ki so napisali največ solističnih skladb za flavto in vključujejo tudi skladbe za pikolo, alt flavto in bas flavto. Predstavljenih je sedem skladateljev (Ballata, Bonin, Firšt, Merkù, Ramovš, Rojko, Sojar Voglar) skupaj z dvanajstimi skladbami za flavto solo. Skladbe so analizirane iz oblikovnega, ritmičnega, melodičnega in interpretacijskega vidika, vključujoč tudi komentar skladatelja k skladbi ter recepcijo in posnetke, v kolikor seveda obstajajo.

Slovenski prostor zajema širok in pester izbor literature za flavto kot solo instrument ali v spremljavi klavirja, orkestra, Big banda ali v najrazličnejših komornih zasedbah vse od dueta naprej.

Pomemben mejnik v slovenski literaturi za flavto po letu 1945 predstavlja prva izdana skladba za flavto iz leta 1948 – Sonata za flavto in klavir Pavla Šivica. Prve kompozicije so večinoma skladbe za različne komorne zasedbe. Drugi pomemben mejnik v slovenski solistični literaturi za flavto pa predstavlja prvo solistično delo za flavto Primoža Ramovša z naslovom Ekspanzija za flavto solo in datira v leto 1963. Prva solistična dela so bila posvečena flautistoma Borisu Čampi in Fedju Ruplu, kasnejše skladbe pa že njunim študentom.

Izvrstni slovenski flautisti so velika spodbuda in navdih za slovenske skladatelje, zato lahko z gotovostjo trdimo, da bo v prihodnosti slovenske literature za flavto vedno več.

Obranjeno 28. septembra 2016 na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.